

Mer information:

planerare för bildning och välfärd Krista Rimpilä, tfn 050 566 8800

undervisningschef Agneta Eklund, tfn 050 308 6262

fornamn.efternamn@grankulla.fi

Bakgrund

Enligt 48 f § i lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att besluta om storleken på de månadsavgifter som tas ut för morgon- och eftermiddagsverksamheten. I och med att statsandelarna för morgon- och eftermiddagsverksamheten sänktes, uppdaterades avgiftstaken för verksamheten i lagen om grundläggande utbildning 22.12.2025. Från och med 1.1.2026 höjs avgiftstaken så att det för en helhet på 570 timmar (verksamhet fem dagar i veckan, tre timmar per dag) får uppbäras en avgift på högst 148 euro per månad, och för en helhet på 760 timmar (verksamhet fem dagar i veckan, fem timmar per dag) högst 197 euro per månad.

Lagen förutsätter dessutom att avgiften ska lämnas obeaktad eller sänkas om vårdnadshavarens underhållsskyldighet, försörjningsförutsättningar eller andra vårdnadsmässiga skäl ger anledning till det. Detta säkerställer att tjänsten är tillgänglig även för familjer med låga inkomster. Kommunen beslutar lokalt om de exakta avgiftsbeloppen och grunderna för avgiftslättnader, men dessa ska vara jämlika och baserade på ansökan. Utskotten för fostran och utbildnings kommer under våren 2026 att få ta ställning till grunderna för avgiftslättnaderna.

Svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik har 10.4.2024 (§ 19) fastställt de nu gällande kundavgifterna inom den svenskspråkiga eftermiddagsverksamheten. Avgifterna har samtidigt förenhetligats med de avgifter som gäller för den finskspråkiga eftermiddagsverksamheten i samarbete med det finskspråkiga utskottet för undervisning och småbarnspedagogik.

Eftermiddagsverksamhet	Kundavgift/månad
5 dagar i veckan, 4 timmar per dag (till kl. 16)	110,00 euro
5 dagar i veckan, 5 timmar per dag (till kl. 17)	130,00 euro

Löner och andra kostnader har stigit sedan den föregående prisjusteringen år 2024. Efter att ha beaktat inflationen, avgiftsjusteringarna i lagen och jämfört kundavgifterna för eftermiddagsverksamheten i närliggande kommuner föreslår bildnings- och välfärdssektorn att kundavgifterna för eftermiddagsverksamheten från och med 1.8.2026 ska vara följande:

Eftermiddagsverksamhet	Kundavgift/månad
5 dagar i veckan, 3 timmar per dag (till kl. 15)	100,00
5 dagar i veckan, 5 timmar per dag (till kl. 17)	160,00

Förklaring och effekter:

- Den första avgiften minskar med 9 % (110 € → 100 €), vilket minskar intäkterna med 890 €

- Den andra avgiften ökar med 23 % (130 € → 160 €), vilket ökar intäkterna med 2 220 €
- De totala månadsintäkterna stiger från 19 410 € till 20 740 €, vilket motsvarar en ökning på nästan 7 %
- Prisstrukturen förändras: det förmånligare alternativet lockar fler barn, medan det dyrare alternativet ger högre intäkt per barn.

I budgeten för 2026 höjdes barn–vuxen-relationstalet från 13 till 15 barn per vuxen på grund av stadens besparingsåtgärder. Denna förändring förutsätter en ny bedömning av säkerheten och personalresurserna för att säkerställa verksamhetens kvalitet och barnens välbefinnande. Det är dock viktigt att konstatera att det nya relationstalet i sig inte stärker förutsättningarna för en tryggare eller pedagogiskt mer stabil verksamhetsmiljö, eftersom det nu finns färre vuxna per barn jämfört med tidigare. Situationen underlättas av att majoriteten av både personal och barn är närvarande kl. 12–15, då verksamhetens belastning och säkerhetsansvar är som störst. Därför stöder den nya kundavgiftsmodellen (kl. 12–15 eller kl. 12–17) förändringen av relationstalet: den möjliggör en effektivare riktning av personalresurserna till just denna kritiska tidsperiod då närvarotoppen är som högst. De ökade månadsintäkterna gör det möjligt att tryggt bemanna verksamheten med tillräckligt många kompetenta ledare när det är mest nödvändigt för kvalitet och säkerhet, och bidrar till en balanserad och ändamålsenlig användning av resurserna. Verksamhetens kvalitet förbättras när personaldimensioneringen kan anpassas efter det faktiska behovet och gruppstorlekarna kan hanteras bättre under dagens mest belastande timmar. Detta stöder stadens strategiska mål att stärka välfärden, gemenskapen och tryggheten (genombrottsmål 1.3 Starkare välfärd – uppskattning av gemenskap, mångfald och natur), där en trygg vardagsmiljö och barns välbefinnande lyfts fram som centrala delar av högklassiga tjänster inom småbarnsårerna och skoltigen. Det förebyggande välfärdsarbetet underlättas när ledarna har bättre möjligheter att möta barnen individuellt under verksamhetens rusningstimmar. Arbetsbelastningen blir mer hanterbar, vilket bidrar till att personalen stannar kvar i arbetet och stärker verksamhetens stabilitet och attraktionskraft. Vårdnadshavarnas förtroende ökar när trygghet, struktur och kvalitet syns i vardagen — i linje med strategins betoning av gemenskap och jämlikhet samt en trygg vardagsmiljö som stödjer barnens utveckling och delaktighet.

En högre avgift tryggar högkvalitativa ledarresurser och ett mångsidigt innehåll i verksamheten. Den kortare dagen stöder barnens ork och välbefinnande, särskilt eftersom många barn i Grankulla deltar i flera fritidsaktiviteter. Alternativet som avslutas kl. 15 minskar belastningen och främjar en balanserad vardag. Arrangemangen för klubbverksamhet underlättas dessutom från och med kl. 15, och kvalitetssatsningen mellan kl. 15–16 ökar värdet på tjänsten för familjer som väljer det längre alternativet. Strategins värdering Invånarfokus betonas här genom att kommunen erbjuder flexibla lösningar som anpassas till familjernas varierande behov. Tillgängligheten bibehålls genom möjligheten att ansöka om avgiftsnedsättning, vilket främjar jämlikhet och stödjer familjer med lägre inkomster. Detta ligger nära strategins värdering Gemenskap och jämlikhet, som förutsätter att alla barn ska ha möjlighet att delta i verksamheter som stärker gemenskap och trygghet.

Vårens vårdnadshavarenkät 2026 stöder reformen av kundavgifterna och modellen med två alternativ. Av de svarande var 90 % nöjda med verksamhetens

kvalitet och mångsidighet (4,4/5), vilket understryker värdet av det längre alternativet till kl. 17 — särskilt gällande ledd verksamhet och läxhjälp. Utomhusvistelse (4,9/5) och lugna aktiviteter (4,5/5) uppskattades särskilt, vilket även stöder det kortare alternativet till kl. 15. Det nya barn–vuxen-relationstalet bidrar till att upprätthålla de höga kvalitetsnivåer som efterfrågas, i linje med strategins mål om hög kundnöjdhet inom småbarnspedagogiken och utbildningen. Verksamhetsmiljön fick mycket god respons: lokalerna bedömdes som utmärkta (4,6/5) och personalens vänlighet lyftes fram som en tydlig styrka (4,7/5). Detta förstärker strategins värdering Öppenhet, där god kommunikation, förtroendeskapande bemötande och transparent verksamhet är centrala principer. Kommunikationen (4,2/5) och samarbetet med vårdnadshavare (4,5/5) ansågs fungera väl och speglar stadens värderingar om öppen dialog och invånardelaktighet. I de öppna svaren betonades flexibiliteten och hur väl verksamheten anpassas till familjernas behov — något som strategin framhåller som avgörande för att tjänsterna ska vara invånarfokuserade och framgångsrika. Enligt responsen minskar den kortare dagen barnens belastning och främjar deras välbefinnande, medan den längre dagen ger mervärde genom gruppstunder, aktiviteter och läxhjälp. Båda alternativen svarar därmed mot familjernas olika behov och stöder barnens vardag på olika sätt — ett konkret exempel på hur strategins värdering Invånarfokus implementeras.

Grankullas mål är att harmonisera praxis, höja tjänsternas kvalitet och beakta både barnens välbefinnande och familjernas behov i vardagen. Att uppdatera avgifterna enligt den nya modellen stöder stadens strategiska mål Finlands attraktivaste, där högklassig småbarnspedagogik och utbildning samt tillgängliga tjänster är grundläggande byggstenar. Eftersom Esbo redan använder motsvarande kundavgiftsmodell främjas regional enhetlighet och likvärdighet — något som ligger i linje med strategins värdering Gemenskap och jämlikhet, där lika möjligheter och enhetliga lösningar över kommungränser är viktiga. Tjänsternas kvalitet och trygghet förbättras genom det nya barn–vuxen-relationstalet, vilket stöder målen i genombrottsprojekten 1.1 Högklassig småbarnspedagogik och 1.3 Starkare välfärd, där trygghet, tidigt stöd, goda lärresultat och barnens välmående lyfts fram som centrala resultatmål. Den ekonomiska hållbarheten och personalresursernas hantering stärks när avgiftsstrukturen balanserar gruppstorlekarna och minskar belastningen på personalen. Detta följer strategins andra huvudmål: En ansvarsfullt växande och stark ekonomi, som betonar balanserad ekonomi, långsiktig planering och hållbara investeringar. Den nya prisstrukturen ökar de totala månadsintäkterna med 1 330 euro, vilket motsvarar en ökning på nästan 7 % (19 410 € → 20 740 €). Förändringen är ekonomiskt fördelaktig och främjar en stabil resursplanering i enlighet med strategins krav på ekonomisk ansvarsfullhet.

Nackdelarna är den ekonomiska belastningen för familjerna, särskilt för låginkomsttagare och ensamförsörjare. Om avgiftsnedsättning inte söks eller beviljas kan risken för ojämlikhet öka, vilket strider mot strategins värdering Gemenskap och jämlikhet. Avgiftshöjningen kan också försvåra möjligheterna att förvärvsarbeta om eftermiddagsomsorg inte finns till rimlig kostnad. Å andra sidan kan modellen öka tillgängligheten för vissa familjer genom att erbjuda ett kortare alternativ på tre timmar per dag till en lägre kostnad. Detta stärker möjligheterna till delaktighet och gemenskap, i linje med strategins välfärdsinriktade mål. Deltagande i verksamheten stöder kamratrelationer, gemenskap och förebygger ensamhet — vilket är centralt i genombrottsmål 1.3 Starkare välfärd.

Direktör för bildning och välfärd Mikael Flemmich:

Svenska utskottet för fostran och utbildning godkänner nya avgifterna för eftermiddagsverksamheten enligt följande från och med 1.8.2026:

Eftermiddagsverksamhet	Kundavgift/månad
5 dagar/vecka, 3 timmar/dag (till kl. 15)	100,00 euro
5 dagar/vecka, 5 timmar/dag (till kl. 17)	160,00 euro

Beslut:

Svenska utskottet för fostran och utbildning beslutade enligt beslutsförslaget.

Bilagor:

Barnkonsekvensanalys Eftermiddagsverksamhetens avgifter